

XDP

1918-yil
21-iyundan chiqa
boshlagan

№11, 2023-yil
29-mart,
chorshanba (32.757)

O'zbekiston ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Barchaga g'amxo'rlik – davlatning burchi

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

ИШ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА НАФАҚАЛАР МИҚДОРИНИ ОШИРИШ ТҮГРИСИДА

Аҳоли турмуш даражасини оширишга қаратилган
кора-тадбирлар изчилигини таъминлаш ҳамда фуқароларниң даромадларини ошириб бориш мақсадида:

1. 2023 йил 1 апрелдан бошлаб пенсиялар ва нафакалар миқдори 7 фоизга оширилсин.

2. 2023 йил 1 апрелдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси худудида:

пенсияларни ҳисоблашнинг базавий миқдори – ойига

347 000 сўм;

ёшга доир энг кам пенсия миқдори – ойига 677 000 сўм;
ногиронлик пенсиялари, жумладан иш стажи тўлиқ бўлмаган чодаги ногиронлик пенсиясининг энг кам миқдори – ойига 747 000 сўм;

мехнатга лайқатсиз фуқароларга бериладиган ногиронлик нафакаси ва болаликдаги ногиронлиги бўлган шахсларга бериладиган нафака миқдори – ойига 747 000 сўм;

1941-1945 йиллардаги уруғ оқибатида ногирон бўлган шахслар ва унинг катнашчилари, шунингдек, фашистлар концлагерларининг вояғи етмаган собиқ маҳбуслари ва Ленинград шаҳри қамал қилинган даврда ишлаган шахсларнинг энг кам пенсия миқдори устамаларни инобатга олган ҳолда – ойига 3 296 000 сўм;

белгиланган ёшга доир энг кам пенсия миқдоридан (677 000 сўмдан) 747 000 сўмгача пенсия олувчиларнинг ёшга доир пенсиялари миқдори – ойига 747 000 сўм;

зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ёшдаги фуқароларга бериладиган нафака миқдори – ойига 535 000 сўм;

иш стажи тўлиқ бўлмаган чодаги ёшга доир пенсиянинг энг кам миқдори кўшимча тўловни ҳисобга олган ҳолда – ойига 535 000 сўм;

ўзгалар парваришига муҳотж ногиронлиги бўлган 18 ёшгача болаларнинг парвариши билан банд бўлган боланинг қонуний вакилига бериладиган нафака миқдори – ойига 535 000 сўм;

бокувинсини йўқотганилик нафакаси олувчиларнинг бир нафар меҳнатга қобилиятсиз оила аъзоси учун нафака миқдори – ойига 535 000 сўм этиб белгилансин ва кейинги ҳар бир меҳнатга қобилиятсиз оила аъзоси учун амалдаги тартиби мувофиқ пенсия тўлансан.

3. 2023 йил 1 майдан бошлаб бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи миқдори 7 фоизга оширилсин.

4. 2023 йил 1 майдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси худудида:

мехнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори – ойига 980 000 сўм;

базавий ҳисоблаш миқдори – ойига 330 000 сўм этиб белгилансин;

5. Белгилансинки:

бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақларини ошириш билан боғлиқ ҳаражатлар – Ўзбекистон Республикасининг “2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети түгрисида”ги Қонунига мувофиқ иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва нафакалар миқдорини, шунингдек, ахрим хизмат турлари бўйича тарифларни ошириш билан боғлиқ ҳаражатлар учун ахратилган бюджет маблаглари ҳисобидан;

пенсиялар ва нафакалар миқдорларини ошириш билан боғлиқ ҳаражатлар – давлат бюджети ҳамда Ықтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари. Пенсия жамғараси маблағлари ҳисобидан копланади.

6. Мазкур Фармон талабларини бажариш учун талаб этиладиган кўшимча маблағлар Ўзбекистон Республикасининг республика бюджети ҳаражатларини ошириш ҳисобига молиялаштирилсин.

Иш берувчиларга иш ҳақи миқдорини қонунчилик хужжатларида белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган ҳолда тўлашнинг таъминлаб, иш ҳақи миқдорини меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига мувофиқ ошириш тавсия этилсин.

7. Иқтисодиёт ва молия вазирлиги:

Ўзбекистон Миллий аҳборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Аҳборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги билан биргаликда ушбу Фармоннинг мақсади, вазифалари ва ундан кутилаётган натижаларни оммавий аҳборот воситалари, Интернет ва ижтимоий тармоқларда кенг ёритиш ишларини ташкил килисинг.

манбаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда иккى ой муддатда қонунчилик хужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва кўшимчалар түгрисида Вазирлар Мажкамасига тақлифлар киритсан.

8. Мазкур Фармоннинг ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб иқтисодиёт ва молия вазiri Ш.Д. Кудбиев белгилансин.

Фармон ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш бош вазir ўринbosari Ж.А. Кўчкоров зимишлага юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,

2023 йил 28 марта

Халқ Конституцияси билин халқчил давлат сари!

2

ЯНГИЛАНАЁТГАН КОНСТИТУЦИЯНИНГ МАЗМУН-МОҲИЯТИ КЕНГ ЖАМОАТЧИЛИККА ТУШУНТИРИЛДИ

Жорий йилнинг 24-25 март кунлари Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери Н.Исмоилов бошчилигидаги бир гурӯҳ депутатлар Қашқадарё вилоятида бўлиши.

Қарши ҳамда Шаҳрисабз шаҳарларида маҳаллий Кенгаш депутатлари билан ўтказилган тадбирларда Конституциямизга киритилаётган ўзгартириш ва кўшимчаларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти ҳақида тўхталиб ўтилди.

Тадбирларда депутатлар, фаоллар, ёшлар вакиллари янгилangan Конституциямизнинг референдум орқали қабул килиниши қанчалик аҳамияти эканлиги, умумхалик муҳокамаси ҳар томонлама мукаммал ташкил этилганлиги, парламент палаталари йигилишларида Конституцияйи қонун очиқ ва ошкора муҳокамалардан ўтказилганлигини алоҳида таъкидлайдилар.

Гузор туманинди “Даштобod” маҳалласида ўтказилган учрашувда маҳалла вакиллари сўнгги йилларда юртимизда дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгаларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилинаётгани, аҳолининг кўшимча даромад олиси имкониятлари кенгайлаётгани, халқимиз дастурхонига сифатли ва азон қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини етказиш ҳажми ошаётганини қайд, этиб, соҳадаги ишлардан мамнун эканликларни билдириши. Қабул қилиниши мўлжалланаётган янги Конституцияда ҳам қишлоқ ҳўжалиги, ердан унумли фойдаланишга қаратилган қоидалар акс этганини таъкидлайдилар.

Депутатлар “Янгихаёт” маҳалласида “Очиқ бюджет” тизими орқали маҳаллани обод килиш йўлида амалга оширилган ишларни ҳам кўздан кечириши. Мазкур жараёнда маҳалла фаоллари ушбу тизим орқали маҳаллани обод қиласанларни, “Очиқ бюджет” тизими аҳолини қўйнаб келаётган муаммоларнинг ечиними топишида мухим омил бўлётганини айтиб ўтиши.

Бўлиб ўтган учрашув ва мулоқотларда фуқаролар мамлакатимизда амалга оширилаётган Конституцияйи ислоҳотларни тўлиқ қўйлаб-қувватлаган ҳолда, Конституцияйи қонун лойиҳасининг юртимиз тарихида илк бор референдум орқали қабул қилинаётганлигини мамнуният билан маъқулладилар.

РЕФЕРЕНДУМ – ДЕМОКРАТИЯНИНГ ОЛИЙ ШАКЛИ

– Кейинги вақтларда референдум ҳақида кўп эшиятимиз. Унинг сайловедан нима фарқи бор?

Ҳасан Абдуҳамидов,

иш бошқарувчи, Тошкент шаҳри.

Саволга Олий Мажлис Қонунчилик палатаси де-путати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Анвархон Темиров жавоб берди:

– Референдум энг мухим масалаларда ҳалқнинг фикрини олиш, шу асосда иш тутиш, деган мазмуннинг англатади.

Референдум (лотинчадан – бирор нарса ҳақида ҳар бериш) – миллӣ, минтақавий ёки маҳаллий аҳамиятга эга бўлган энг мухим масалалар бўйича фуқароларнинг хошиш иродасини бевосита ифодалаш шакли ҳисобланади.

У тўғридан-тўғри демократиянинг энг мухим институти бўлиб, энг мухим қарорларни қабул қилишда ҳалқнинг бевосита иштироқида кафолатлади.

Сайлов ва референдумнинг бир-биридан фарқи шундаки, референдум энг мухим умуммиллий масалалар бўйича ўтказилади, сайловдан кўзланган мақсад эса Президент, депутатлар, маҳалла оқсоқоллари каби мансабдор шахсларни сайладсан иборат бўлади.

Референдум зарур бўлганда исталган вақтда ўтказилиши мумкин, сайловлар эса ўз муддатларига эга (масалан, депутатлар сайлови ҳар 5 йилда ўтказилади). Референдум ва сайловни бирлаштируви мухим жиҳат шундаки, ҳар икки холатда ҳам улар ҳалқнинг иродасини ифодалайди.

Сайловда номозодлардан бирни ташланса, референдумда овоз бериш бюллетенида масаланинг матни аник акс эттирилб, фуқаро хошиш-иродасини «ҳа» ёки «йўқ» шаклида билдиради.

Сайловда номозодлардан бирни ташланса, референдумда овозда бирюзийларни яхшилланаётганни оширилди.

Халқ дастурхони тўкин бўлиши учун давлатимиз раҳбарининг фармони билан 2024 йил 1 январгача 35 турдаги озиқ-овқат маҳсулотларига божлардан имтиёз берилди. Бундан ташқари, 1 майдан ижтимоий реестрга кирган аҳолига мол, қўй ва парранда гўшти, тухум ва ўсимлик ёғи ҳарид қисла, кўшилган киймат солиги қайтарилади. Бу орқали 2 миллиондан ортиқ оиласга енгиллик бўлади.

35 ТУРДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИГА БОЖЛАРДАН ИМТИЁЗ БЕРИЛДИ

Халқ дастурхони тўкин бўлиши учун давлатимиз раҳбарининг фармони билан 2024 йил 1 январгача 35 турдаги озиқ-овқат маҳсулотларига божлардан имтиёз берилди. Бундан ташқари, 1 майдан ижтимоий реестрга кирган аҳолига мол, қўй ва парранда гўшти, тухум ва ўсимлик ёғи ҳарид қисла, кўшилган киймат солиги қайтарилади. Бу орқали 2 миллиондан ортиқ оиласга енгиллик бўлади.

Янгиланаётган Конституция кучли ижтимоий ҳимоя бўйича яратилган тизим изчил давом этиши учун асосий кафолат бўлишига ишонамиз.

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

Конституциявий ислоҳотларни тўлиқ қўллаб-қувватлади

ЎЗБЕКИСТОН ХДП МАРКАЗИЙ КЕНГАШИНинг 16 та дастурий устувор мақсад партия фракцияси иштироқида қабул қилинган қонунларда ўз аксини топган. Xусусан, 2022 йилда ХДП фракциясининг фаол иштироқида Узбекистон Республикасининг «Ташки мөхнат миграцияси тўғрисида»ги, «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги, «Узбекистон Республикаси Мөхнат кодексини тасдиқлаш тўғрисида»ги, «Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида»ги ва бошقا катор қонунларга партия мағнаатларидан келиб чиқиб, тегишиларни киритилди. Бундан ташкари, норматив-хукукий тартибга солиш даражасида амалга ошириш боскичида партияning 9 та дастурий устувор йўналишининг долзарбиги сакланниб колмокда.

Ингилишда таъкидланганидек, мамлакатимизда Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан амалга оширилаётган кенг қўллаб-қувватларни ижтимоий йўналтирилганлиги билан инсон қадрини улуғлаш тамойилларини амалда тўла фиода этмоқда. Ўзбекистон ХДПнинг ижтимоий адолат, ижтимоий тенглик ва ижтимоий демократия мезонларига жавоб берадиган ижтимоий де-

лиги бўлган шахслар жамиятнинг тенг хукукли аъзоси бўлишига оид кафолатлар белгиланмоқда.

Шунингдек, белул тиббий хизмат ҳам мустаҳкамланаётгани, умуман, Конституциявий қонун лойиҳасида ижтимоий хукуклар билан боғлиқ нормалар сони бир неча бараварга кўпайиши кутаплаётгани партия электорати мағнаатларини, ижтимоий давлат тамойилини акс эттироқда.

Шунинг учун Халқ демократик

партияси Конституциявий ислоҳотларни тўлиқ қўллаб-қувватлаш ва мөнгагинаётган янги қоиди ва мөнгеларни кенг жамоатчилик, партия аъзолари ва электорати орасида кенг тушунтириш, жамиятда фуқаролик маърифатини рivoқлантириш бўйича чора-тадбирларини ишлаб чиқмоқда.

Ингилишда 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбе-

кистоннинг тараққиёт стратегиясини "Инсонга эътибор ва сифатли таълим или"да амалга ошириша оид давлат дастури партия ташкилотлари ва депутатлик бирлашмалари олдига янги, ижтимоий аҳамиятга эга бўлган вазифа ва устувор мақсадларни кўяётгани таъкидлаб ўтилди. Давлат дастурида белгилangan мақсадлар олига амалга ошириш орқали партия Сайловолди дастурининг кўплаб бандлари ижроси ташминанишига имконият яратилади.

Партия Сайловолди дастурида белгилangan гоя ҳамда вазифаларни килиши, камбағалликни кискартириш чораларни кўриши, нигорон-

ишилди. Янгиланаётган Конституциямиз бирдамлиги ва фаровонлигининг кафолати бўлиб хизмат қиласида

БАЁНОТ

Янгиланаётган Конституциямиз бирдамлиги ва фаровонлигининг кафолати бўлиб хизмат қиласида

Ўзбекистон Халқ демократик партия Конституциявий ислоҳотлар ташаббусини илк кунларданօнг қўллаб-қувватлашни маълум қилди.

Партияимизнинг сиёсий мағуфкораси мамлакатда кучли ижтимоий сиёсат юритилиши, давлатнинг фуқаролар олдида масъулиятли бўлиши, хукуклар ва имкониятлар тенглиги ташминланши билан бевосита боғлиқ.

Шунинг учун Халқ демократик партияси янгиланаётган Конституциямизга электорат вакилларида тақлифлар олиши, уларни қонун лойиҳасида акс эттириш бўйича қарорлар олдида маъсуллиятни кўпайиши зарурлиги таъкидланди.

Фикр-мулоҳазалар айтилиб, тегишилар қарорлар қабул қилинди, чора-тадбирлар режаси тасдиқланди.

Шунингдек, Олий Мажлис Конуничилик палатасидаги партия фракциясига электорат мағафлалири, вакиллари, халқимиз орасида кенг тушунтириш экани таъкидланди.

Шу мақсадда референдумга муносиб тайёргарлик кўриш, аҳоли ўтасида тарбибот, ташвиқи ошариш, партиянинг жараёнда фаол иштирок этишини ташминлаш зарурлиги таъкидланди.

Фикр-мулоҳазалар айтилиб, тегишилар қарорлар қабул қилинди, чора-тадбирлар режаси тасдиқланди.

Пленумда, шунингдек, Олий Мажлис Конуничилик палатасидаги партия фракциясига электорат мағафлалири, вакиллари, халқимиз орасида кенг тушунтириш экани таъкидланди.

Шунингдек, 47-моддада яна бир мухим ҳаётӣ қоиди ҳар ким уй-жойи бўлиш хукуқига эгалиги, давлат уй-жойи куришини рағбатлантириши белгиланяти.

Эътибор беринг, 47-моддада яна бир мухим ҳаётӣ қоиди ҳар ким уй-жойи бўлиш хукуқига эгалиги, давлат уй-жойи куришини рағбатлантириши, уй-жойига бўлган хукуқинг амалга оширилиши учун шароит яратиши, аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжданд тоифаларини уй-жой билан ташминлаш тартиби қонун олишига ҳақли эканлиги кафолатланмоқда.

Шунингдек, 48-моддада ҳар ким соғлигини сақлаш ва малакали тиббий хизматидан фойдаланшин хукуқига эгалиги, ўзбекистон Республикаси фуқаролари тиббий ёрдамнинг кафолатланган ҳажмини қонунда белгиланган тартибида давлат хисобидан олишига ҳақли эканлиги кафолатланмоқда.

Яна бир мухим меъёр. Янгиланаётган Конституциянинг 57-моддасида давлат аҳолининг ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжданд тоифаларининг турмуш сифатини ошириш, жамият ва давлат ҳаётидаги тўлақонли иштирок этиши учун шарт-шароит яратиш ҳамда уларнинг асосий эҳтиёжларни мустакил равишда ташминлаш имкониятларини кенгайтириш чораларни кўриши белгиланмоқда.

Умуман, Янгиланаётган Конституцияда давлатнинг ижтимоий соҳадаги мажбуриятлари билан боғлиқ нормалар З баробарга ошяпти. Бу Конституциявий ислоҳотлар ижтимоий йўналтирилганлининг мустаҳкам

таасиғидир.

Юқоридагиларга асосан партияиз Марказий Кенгашининг пленумида партияимиз Янгиланаётган Конституцияни тўлиқ қўллаб-қувватлашни ҳақида қарор қабул қилинди. Шу билан бирга, Конституцияни қонун лойиҳасининг мазмун-моҳиятини электоратимиз, халқимиз орасида кенг тушунтириш бўйича чора-тадбирлар режаси тасдиқланниб, кизғин фоалиятни киришилди.

Конституциявий қонун лойиҳасида инсонга эътибор, ғамхўрлик давлат ва жамиятнинг энг асосий бурҷи экани, камбағалликни кискартириш, ишсизликдан ҳимоя қилиши бўйича давлатга янги мажбуриятлари қатъий белгилаб кўйилмоқда.

Кучли ижтимоий ҳимоя ва муҳтожларга ғамхўрлик – давлат сиёсатининг муҳим йўналиши бўлиши колиши қатъий кафолатланмоқда.

Янгиланаётган Конституциянинг 42-моддасидаги ҳар ким муносиб меҳнати қилиши, касб ва фоалият турини эркин ташкилот, қулагида муносиб ташкилотларида ишларни ўзларини намоён қилишлари учун имкониятлар яратиб берисида эътибор қартиш зоҳимлиги таъкидланди.

Пленумда кун тартибидаги маъсалалар бўйича фикр-мулоҳазалар олдида ташкилотларни олиб бўйлаётган ислоҳотларнинг максади ва моҳиятини тушунтириш, хотин-қизларни қўллаб-қувватлашни, уларнинг бандлариги ташминлашга қаратилган фоалиятни кучайтириш зарурлиги, иктидорли ёшларни сиёсий ҳаётга фаол жалоб этиши ҳамда партия шишиларни ўзларини намоён қилишлари учун имкониятлар яратиб берисида эътибор қартиш зоҳимлиги таъкидланди.

Пленумда иштирок этиши учун молиявий-хуқуқли фоалиятни натижалари муҳокама қилиниб, тегишилар қарорлар қабул қилинди.

Шунингдек, ушбу модданинг кейинги кисмида меҳнати ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган тарзда адолатли ҳақ олиш, шунингдек, ишсизликдан ҳимоянида қонунда белгиланган тартибида ҳимояланни хукуқига эга экани кафолатланмоқда.

Шунингдек, ушбу модданинг кейинги кисмида меҳнати ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган тарзда адолатли ҳақ олиш, шунингдек, ишсизликдан ҳимоянида қонунда белгиланган тартибида ҳимояланни хукуқига эга экани кафолатланмоқда.

Ишонамизки, Янгиланаётган Конституциямиз Янги Ўзбекистоннинг хукуқига таянчи, халқимиз бирдамлиги ва фаровонлигининг кафолати бўлиб хизмат қиласида

Улуғбек ИНОЯТОВ,
Ўзбекистон Халқ демократик партияси
Марказий Кенгаши раиси

